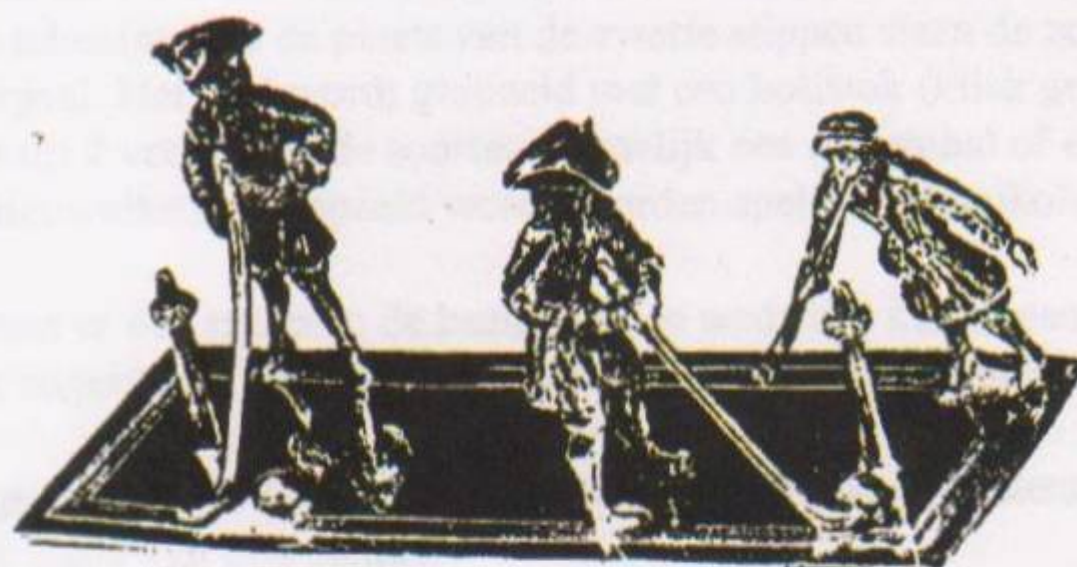

KOLFCLUB "TOGIDO" KROMMENIE

JUBILEUMUITGAVE

I.V.M. HET 100 JARIG BESTAAN

16 AUG. 1897 - 16 AUG. 1997

De geschiedenis van het kolven

De aanleiding van dit artikel is dat de kolfvereniging "Togido" (Tot Ons Genoegen Is Dit Opgericht) op 16 augustus 1897 is opgericht en dus in 1997 haar honderdjarig bestaan viert. Wanneer je mensen ontmoet die vragen; "Doe je aan sport?" en zeg; "Ja, ik kolf" dan verstaan ze 'golf'. Een verklaring van het edele kolfspel is dus zeker gewenst.

Het spel en de spelregels

Heden wordt het kolfspel in uitgaansgelegenheden gespeeld op banen die lang geleden zijn aangelegd. De baan is circa 5 meter breed en 20 meter lang en ligt verdiept in een vloer of voorzien van balkranden. De baan moet waterpas en vlak zijn. De belijning van de baan is aangegeven op de tekening. Op de plaats van de zwarte stippen staan de zogenaamde voorpaal en achterpaal. Het spel wordt gespeeld met een kolfstok (klick genaamd) en kolfbal. De kolfbal bestaat uit 2 verschillende soorten, namelijk een gummibal of een sajetal. Afhankelijk van met welke bal gespeeld wordt, worden spelers gummikolwers of sajetkolwers genoemd.

Tijdens het spel staat er één speler in de baan. Bij een wedstrijd kan er een individueel klassement of een zogenaamd korpsklassement worden opgesteld. Een korps bestaat uit drie spelers.

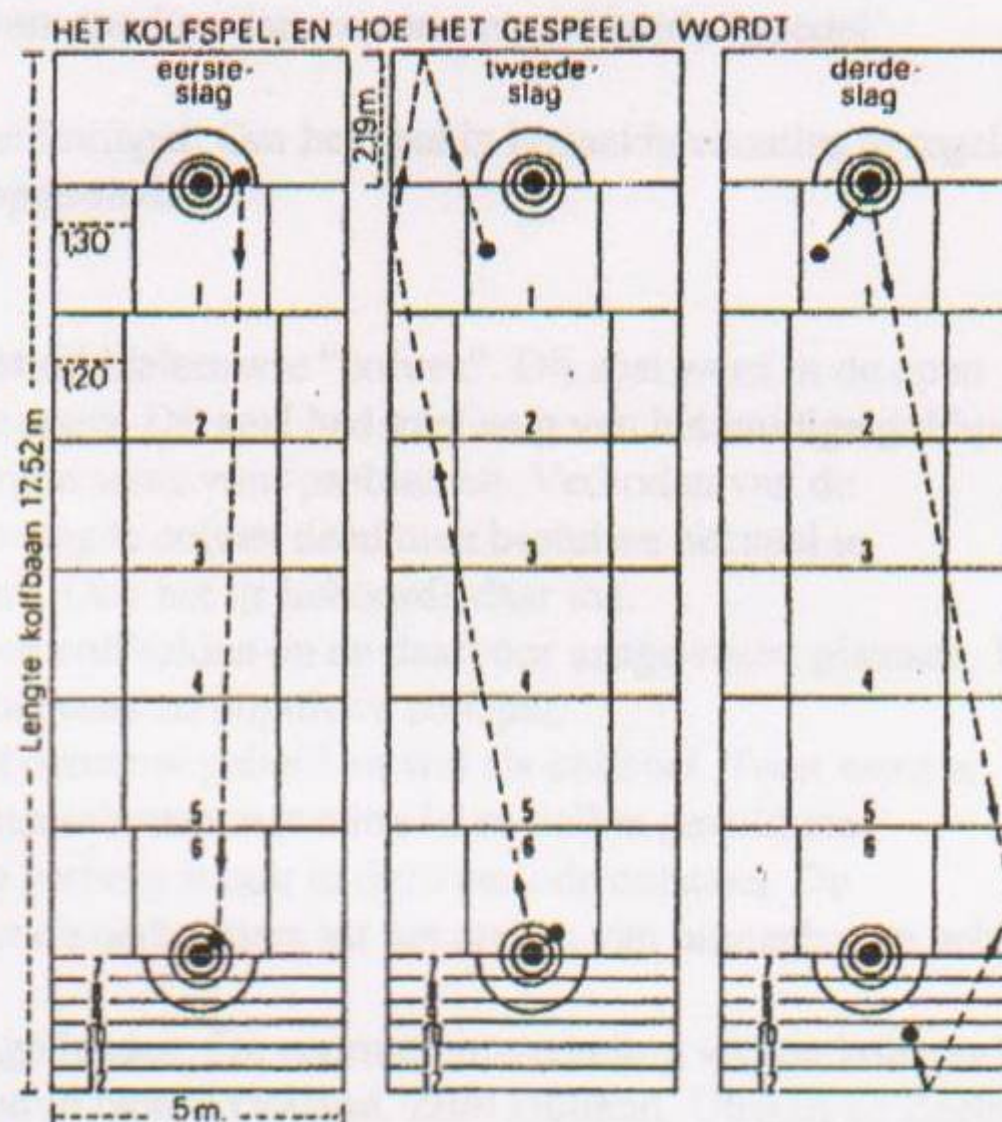
Een partij wordt gespeeld met drie individuele spelers of drie korpspelers. Elke speler maakt vijf keer een combinatie van drie slagen:

- de uitslag;
- de opslag;
- de puntenslag.

Alleen met de laatste slag worden de punten verdiend.

Het hoogst aantal punten bij deze slag is 12. Maximaal kan een speler dus 60 punten slaan.

Op de tekening ziet u een meer specifieke uiteenzetting van de drie verschillende slagen.

Het hoogste aantal punten dat geslagen kan worden is $5 \times 12 = 60$ punten. Maar mist hij met zijn bal de paal bij de opslag of puntenslag, dan heeft hij een poedel geslagen, dus niets. Een partij bestaat uit vijf van bovengenoemde handelingen, en wordt gespeeld met 3 pers.

De uitslag (de eerste slag)

De speler legt zijn bal naast de voorpaal en slaat met zijn kliek de bal naar de achterpaal. Raakt hij deze paal, dan mag hij de bal naar eigen keuze op de cirkelomtrek in vak 6 leggen. Mist hij de paal, dan is de plaats bepalend waar de bal is stil komen te liggen. Voordat hij aan zijn tweede slag (opslag) begint dienen eerst de 2e en 3e speler de uitslag te verrichten.

De opslag (de tweede slag)

De bal wordt nu via de achterpaal geslagen in de richting van de paal. Raakt hij deze, dan mag hij de bal, evenals bij de uitslag naar eigen keuze bij de voorpaal leggen. Mist hij deze dan is de plaats waar de bal is stil komen te liggen bepalend.

De puntenslag (de derde slag)

Via de voorpaal wordt bij de puntenslag richting de achterpaal geslagen. Het vak waar de bal tot stilstand komt geeft het verdiend aantal punten aan. De kolfbaan is verdeeld in 12 vakken, 6 grote en 6 kleine vakken. Score 12 punten, tevens de hoogste score, wordt gehaald indien de bal in het laatste vak, nummer 12, achter de achterpaal, tot stilstand komt. Komt de bal meer richting voorpaal tot stilstand dan zal er een aflopend aantal punten worden gescoord. Komt de bal in vak 1, aan de zijde van de voorpaal stil te liggen, dan wordt er slechts 1 punt gescoord.

Wordt bij de opslag of de puntenslag de voorpaal, resp. de achterpaal gemist dan zijn er helaas geen punten te verdienen. Kolvers spreken dan van een zogenaamde "poedel".

Samenvattend is dit de leidraad van het kolfspel. Om het spel in bepaalde situaties te regelen zijn er nog aanvullende reglementen opgesteld.

Terug in de historie

De oorsprong van het kolven ligt in het middeleeuwse "colven". Dit spel werd in de open lucht gespeeld en gaat terug tot de 14e eeuw. Dit spel had veel weg van het huidige golfspel. Het spelen om de kerk en op straat zorgde soms voor problemen. Verboden van de plaatselijke overheden op de openbare weg te colven deed men besluiten het spel te verplaatsen naar "geoorloofde plaatsen". Ook het ijs behoorde daar toe.

In de 15e eeuw kwamen er colfbanen en colfvelden op de daarvoor aangewezen plaatsen. In het begin van de 17e eeuw verdwijnt het eens zo populaire colfspel.

In het begin van de 18e eeuw werd het opnieuw geliefd en wel als kolfspel. Toen werd er gespeeld op banen, omgeven met houten schotten met witte leren ballen gevuld met koeienhaar. Het spel op een baan in de herberg is ook in deze periode ontstaan. De verteringen van de kolvers zullen zeker de herbergiers tot het maken van binnenbanen hebben gestimuleerd.

Het spel werd alleen beoefend in de lage landen. De enorme ontwikkeling van de kolf sport leidde tot in totaal honderden kolfbanen in Noord Holland, Zuid Holland, Utrecht en Zeeland. Alleen al in Amsterdam waren 217 banen.

In het midden van de 19e eeuw nam de belangstelling geleidelijk af.

Alleen in Noord Holland verloor het spel weinig populariteit.

Op 13 mei 1885 richtte dr. C. Van Balen-Blanken uit Noord Scharwoude de Nederlandsche Kolfbond op, teneinde te pogen het kolfspel van de ondergang te behoeden. Door deze officiële erkenning trok het spel weer aan. Jong en oud ging de sport weer beoefenen. In 1966 werden ook dames voor het eerst als lid toegelaten. Zelfs richtten zij eigen verenigingen op.

Heden telt ons land 17 dameskolfclubs met totaal zo'n 250 leden en 20 herenclubs met totaal 350 leden. Op 16 banen kan de kolfsport beoefend worden en wel in: Wieringerwaard, St. Maartensbrug, Nieuwe Niedorp, Andijk, Oudkarspel, Hoogwoud, Noord Scharwoude, Opmeer, Zuid Scharwoude (2 banen), Verhuizen, Berkhout, Krommenie, Wormer (2 banen) en Utrecht. Laatsgenoemde bestaat al vanaf 1730.

Bij de kolfvereniging-sociëteit wordt niet alleen gekolfd. Ook wordt er frequent gekaard en gebiljart als er zich andere spelers op de baan bevinden. Vriendschap kweken tussen kolvers onderling is een belangrijke voorwaarde uit het reglement. Regelmatig vindt daarom uitwisseling plaats met andere clubs.

De geschiedenis van het kolven in Krommenie.

De kolfclub of kolsociëteit is opgericht op maandag 16 augustus 1897. Veertien personen kwamen bijeen en kozen een bestuur:

- President : J. Bakker Wz. (makelaar en grossier in kol. waren);
- Secretaris : H. Waal (expediteur Zaanlandsche Blikfabriek);
- Penningmeester : J. Baars (sigarenfabrikant).

De woensdagavond werd als clubavond vastgesteld. Er werd voor de verenigingsnaam "Onder Ons" gekozen. Speciaal voor de nostalgische Krommenieërs onder ons volgen hier enkele namen van clubleden uit die tijd: N. Aten, J. Avis Jr., K. Booij (veehouder), G. Groot, J.L. Groot, Pieter Groot (fouragehandelaar en kruidenier), K. De Jong, G. Jongejans, J. Klooster, P. Lammerschaag (gemeente ontvanger), Jac. Leguyt Mz., W. Luijting, C. Middelkamp (sigarenfabrikant), P. Preijer, A.C. Provilie, C. Reijne Kz. (veehouder), Huibert Reijne Jz. (schipper), M. Schots, H. Stuurman, P. Stuurman, A. v.d. Toorn, C. Verwer (directeur van Ververs vernis en stoommetaal drukkerij) G.L. van Vliet, Jb. Van Vliet, K. van Vliet Jz. (grossierbakkerij grondstoffen en kol. waren), W.M. van Vliet (makelaar en sociëteithouder), J. Walig Kz., J. van Wermeskerken (notaris), T. Wolzak en C. Woud (directeur der Zaanlandsche blikfabriek, voorheen Woud en Schaap) Die tijd waren dat de notabelen van ons dorp.

Er werd gekolfd in de sociëteit 'Ons Genoegen' aan de Noorderhoofdstraat 127. Reeds voor 1897 moet hier gekolfd zijn, want in 1890 was W.M. van Vliet (de eigenaar van de soos en kolfbaan) de initiatiefnemer van de oprichting van de kolfvereniging Noord Holland. Deze was op 12 mei van dat jaar opgericht.

De societeit „Ons Genoegen” te krommenie, waar reeds voor 1890 werd gekolfd tot de brand op 16 februari 1938.

In het adresboek van de gemeente Krommenie van 1901 komt nog een tweede kolfclub voor, 'Mikwis' genaamd, waarvan het bestuur uit de volgende personen bestond:

- President : A. Vermeer
- Secretaris : J. Waagmeester (kastelein)
- Penningmeester : S. Waagmeester Jz.

De laatstgenoemde was logementhouder, tapper en slijter van het Heerenlogement (nu Atlantic). Ook daar was dus toen al een kolfbaan. Interessant is verder dat de gemeente Krommenie op 1 januari 1901 een bevolking had van 3.122 zielen. Van 'Mikwis' ontbraken verdere gegevens. In latere jaren komt de naam 'Mikwis' voor als een kolfclub uit Koog aan de Zaan die met de sajjetballen speelt. S. Waagmeester Jz. Werde in 1920 lid van 'Onder Ons'. Dat er voor de oprichtingsdatum 16 augustus 1897 reeds gekolfd moet zijn is aannemelijk, want 7 maanden na deze datum schenkt K. Booy een zeer keurig kastje voor de gewonnen medailles. Reeds in 1898 werd in Krommenie het Nationaal Kampioenschap Kolven gehouden. Het eerste erelid werd C. Woud op 23 mei 1900 wegens zijn grote verdienste voor de club en hiervoor een kenbaar teken ontving, waarbij hij werd verzocht dit bij alle feestelijkheden te dragen. De eerste wedstrijd op het ijs werd gehouden op 16 januari 1901. Ook de leden van de ijsclub mochten hieraan meedoen. Over contributie gesproken, in 1902 was dit f 1,-- per halfjaar.

Een kolfkist voor het transport van 'klieks en ballen' bij landelijke wedstrijden werd op 31 oktober 1903 geschonken door C. Woud. In datzelfde jaar werd de nieuwe president P. Lammerschaag benoemd en wel op 8 november.

Hij bleef dit tot zijn benoeming in 1909 als burgemeester en werd toen beschermheer. 1907, de club bestaat 10 jaar en dat moest gevierd worden met een Nationale wedstrijd van de Bond.

Kolfclub „Onder Ons” 1907, n.a.v. 10 jarig bestaan

Voorste rij van links naar rechts: W.M. van Vliet, J. Bakker, H. Waal, P. Lammerschaag P. Groot, H. Stuurman, H. Schotte, K. Booij jz,

Middelste rij: K. Veldkamp, G.L. van Vliet, M.J. Teer, N. Aten, J.L. Groot, M. Schots, Aten, onbekend, F. Wolzak, Bovenste rij: P. Preijer, onbekend, H.D. Brand, C. Reijne kz,

A.v.d. Toorn, onbekend.

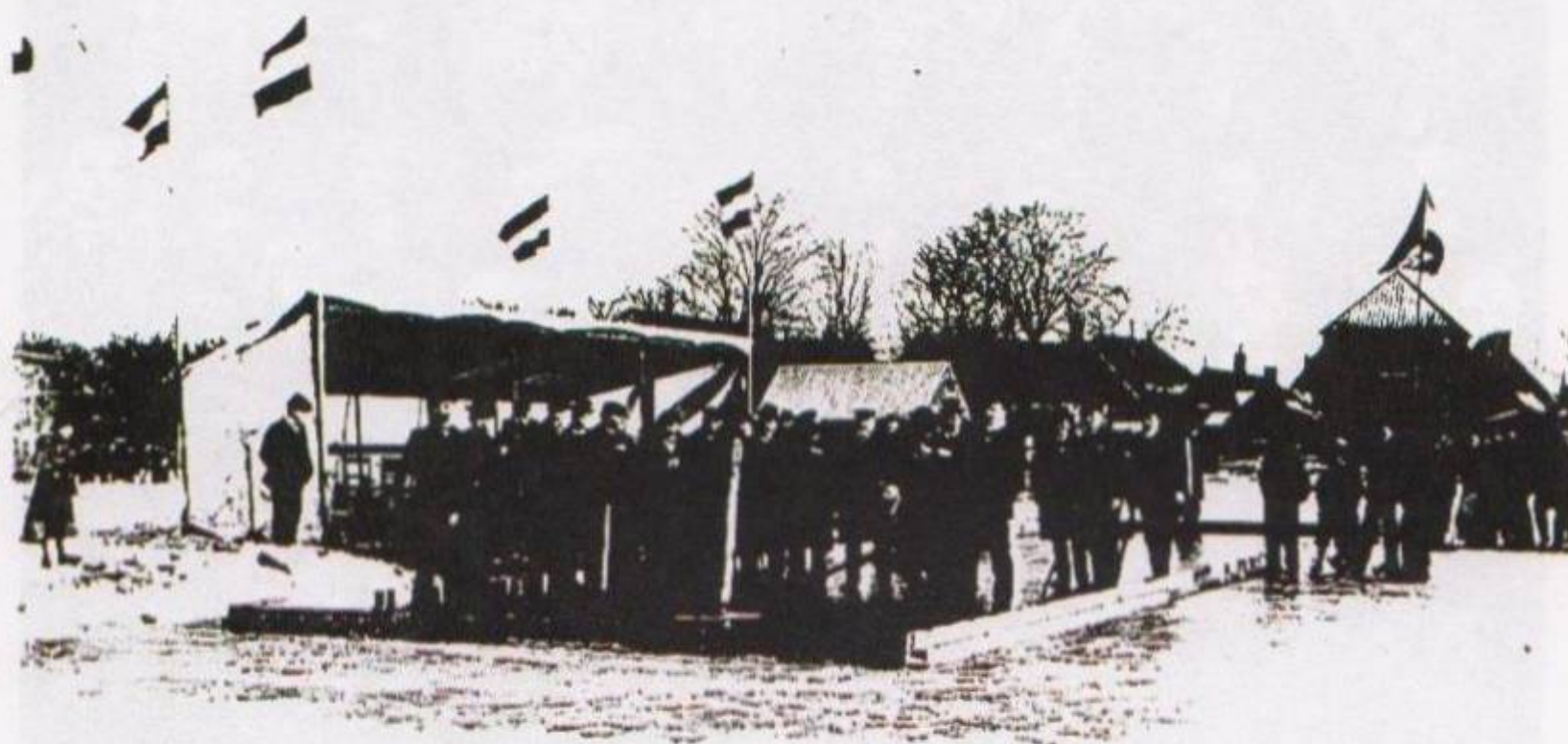
En feestvieren, nou dat konden de kolvers toen al. Er werd een vaandel aangeschaft en een statiefoto gemaakt in de tuin achter de sociëteit. Het lid J.L. Groot werd benoemd als vaandeldrager. In een mooie kast, achter glas, heeft dit vaandel in 1988 een plaats gekregen in de Rosariumhorst. Het hangt daar op de 3e verdieping in het trapportaal aan de sporthalkant. De vrouw van het erelid C. Woud zorgde voor een vaandelkast waarmee het vervoerd kon worden bij belangrijke wedstrijden. (C. Woud en C. Verver waren in 1912 de oprichters van de “Verenigde blikfabrieken”)

De hiervoor genoemde kolfkist en vaandelkast zijn kortgeleden geschonken aan het Zaans Historisch Museum. Ook het vaandel van de Kolfclub Zaanstreek, gedateerd juni 1893, is aan het Museum geschonken. Deze club speelde destijds in de Waakzaamheid te Koog aan de Zaan. Dit vaandel is, net als de spelers, naar Krommenie gekomen na opheffing van de kolfbaan aldaar.

In 1909 bestond er in Krommenie maar één kolfclub. Over 'Mikwis' is verder niets bekend. Vermoedelijk is deze toen al vertrokken naar de Koog.

Tijdens de brand in 1910 van het 'Heerenlogement', ook wel café Waagmeester genoemd, ging ook de daargelegen kolfbaan geheel in rook op. Het verdwijnen van de kolfbaan aldaar had gelukkig geen gevolgen voor 'Onder Ons'.

In 1910 was er wederom een kolfwedstrijd op het ijs. In het boekje 'Kent U ze nog...de Krommenieërs' is daarvan een mooie foto te zien.

Kolven op de Durgsloot in 1910, een echte,, winterwedstrijd"

Tijdens de Nederlandse Onafhankelijke Feesten in 1913 werd aan de allegorische optocht meegedaan met een praalwagen, voorstellende een kolfbaan uit de 15e eeuw. Daarop stonden een aantal kolvers in middeleeuws kostuum. Ook daar is nog een foto van. In 1918 komt voor het eerst de naam 'Togido' voor in het jaarverslag. Bij Togido zaten de sajetskolfers. Eigenlijk waren er dus twee kolfclubs in één vereniging. 'Onder Ons' met de gummikolven en 'Togido' met de sajetskolfers. In 1921 was het ledental van de vereniging 42. P. Groot, die meer dan 20 jaar penningmeester was geweest, trad af(wegens ouderdom en gebrek) en werd benoemd tot erelid. Op verzoek van "Onder Ons" werd in 1922 bij het 25-jarig bestaan van de vereniging het Nationaal Kampioenschap in Krommenie gehouden. Kampioen werd K. Booy met 149 punten. De juniorenprijs ging naar Jb. Klooster met 86 punten. De korpskolvers werden 1-ste met 436 punten. Bij deze wedstrijd had een kolver een prijs gewonnen met het "kat knuppelen". Hoe dit verboden spel uit de middeleeuwen toen bij het kolven werd gespeeld is mij onbekend, een kat zal er zeker niet bij zijn geweest.

Joh. Kuyper, kastelijn van lokaal "Ons Genoegen" sinds 1910, vroeg tijdens de vergadering

van 22 oktober 1924 een verhoging van f 75,-- per jaar voor zijn moeite als baanhouder. In 1926 overleed W.M. van Vliet, een kolver die veel voor de sport heeft gedaan.

De Nationale Kolfwedstrijden van 1929 werden gehouden in Noord Scharwoude. Kampioen werd M. Schots met 159 punten. "Onder Ons" feliciteerde op 31 oktober 1934 de zustervereniging "Togido" met het behalen van de 1-ste prijs tijdens de Nederlandse Kampioenschappen met het sajetskors.

Een groepsfoto uit de 20 of 30 er jaren met 26 kolvers.

Na enig speurwerk toch nog 8 namen. Zittend voorste rij geheel rechts; A.v.d. Toorn. Tweede rij staand links; H.J.Klooster, rechts; M.van Zaanen. Derde rij v.l.n.r; W.Gorter Jb. Leguyt, J.G.van Tongeren (deze drie vormden een sajetskors), P.Preijer, onbekend onbekend, H.ten Wolde, onbekend. Bovenste twee onbekend.

De heer H. Ero uit Koog a/d Zaan had in 1935 zijn geheim voor het maken van sajetballen aan de bond gegeven. In dat jaar werd W. Gorter Kampioen van Nederland. Op 16 februari 1938 werd de sociëteit "Ons Genoegen" door brand verwoest. Ook de kolfbaan ging geheel verloren. Het jaarverslag geeft van deze gebeurtenis geen melding. Wel werd in het kasboek een brandschade vermeld van f 93,-- voor 12 kolfballen.

In 1940 en 1941 werden in de herbouwde sociëteit "Ons Genoegen" van de heer J.J. Bogte de Nationale Kolfwedstrijden gehouden. Vanwege de omstandigheden vond er geen gemeenschappelijke maaltijd en feestavond plaats. W. Gorter en J. van Tongeren vroegen in 1942 of er leden zijn die willen protesteren tegen de hoge prijzen van de consumpties en het eten. Het lid J.J. Bogte zei dat er geen reden tot protesteren was, daar wij allemaal willen eten zonder bonnen en dat moet men betalen.

De Soos „ Ons Genoegen “ na de herbouw in 1939. Er kon dus weer gekolfd worden. Tot leed wezen van veel Krommeniers gesloopt in 1988. Gelukkig was er nog een kolfbaan in „ Atlantic “.

Jaarverslag 1945, helaas bracht de bevrijding ook voor onze vereniging een pijnlijke geschiedenis mede, namelijk de insluiting van 4 onzer leden.

Op 2 november 1946 werd P. Preijer 80 jaar en voor zijn inspanning voor “Onder Ons” en de kolfsport benoemd tot erelid. Bij de Nationale Wedstrijd werd in 1947 J. van Tongeren kampioen en het sajetskorp behaalde eveneens de 1-ste plaats.

W.Gorter verzoekt de vergadering op 26 oktober 1949 de te winnen prijzen zo te kiezen dat de vrouw daaraan iets had. Want zo zij hij, zij wacht en vraagt zich steeds af, hoe komt man lief thuis, vroeg of laat? Vooral op uitwedstrijden is angst haar deel. Het antwoord van de voorzitter H.J.Klooster was ; een voortreffelijke echtgenoot. Uit het verslag van 9 augustus 1950 blijkt nogmaals dat “Onderons” gummiballen en „Togido” sajetballen toch uit een vereniging bestaat en deze twee namen bepalend zijn geweest voor de korpscolvers voor de wedstrijden. In 1951 gaat de club verder onder de naam „ Onderons - Togido” Krommenie. De 64e nationale kolfwedstrijd is weer in Krommenie. In de vergadering daarvoor doet Bogte nog de mededeling, dat de erewijn, door hem gratis werd aangeboden. Hier was waarachtig niemand op tegen.

Op initiatief van R. Heijmering werd in 1952 een fonds gevormd waaruit een kunstvoorwerp is aangekocht bestaande uit 4 kolfstokken op een plateau. Dit ter herinnering aan het in 1947 overleden erelid P. Preijer. Deze prijs kreeg de naam "P. Preijerprijs". Hier wordt elk jaar om gekolfd tijdens de clubkampioenschappen.

De „P.Preijerprijs” ook een wisselprijs, die elk jaar gekolfd wordt voor het ,clubkampioenschap.

- Het lid J. de Bruijne wil in 1953 het verbod “kwatten op de baan” nog eens van toepassing zien en overtreders een rondje laten betalen, hetgeen werd aangenomen. P. Palmboom zou het toejuichen dat het element instructeurs werd ingeschakeld om jonge kolvers te begeleiden. L. Halbesma zei toe elke kolfavond een roomsoes mee te brengen als prijs voor de kolver die het hoogst aantal punten slaat op die avond.

In 1953 kwam ook het punt penningmeester aan de orde. De huidige L. Halbesma vertrekt 30 augustus naar Californië voor een bezoek aan zijn dochter. Een visum van een jaar deed ons besluiten een andere penningmeester te benoemen. Halbesma werd dank gezegd voor zijn belangeloze diensten en de voorzitter hoopt dat het door hem beheerde geld niet besteed zou worden voor zijn overtocht.

De vergadering van 28 oktober 1953 werd vele malen gestoord door het feest der melkboeren en daardoor werd het gesproken woord soms onverstaanbaar. J.C. Leguyt wilde bij een feest dit vieren met melk. Van de melkboeren had hij gezien dat je evengoed lol kunt maken op een glaasje melk. Mededeling van de voorzitter op de vergadering van 24 april 1957. “Bij Neeltje Kramer hebben de leden heerlijk gespeeld”. Deze uitspraak veroorzaakte de nodige hilariteit

onder de ter vergadering aanwezige leden. Het werd natuurlijk dubbelzinnig opgevat. (Neeltje Kramer was de eigenaresse van een kolfbaan in de Noord). Bij de rondvraag in juli van dat jaar verzoekt P. Palmboom stilte en meer aandacht wanneer hij in de baan is. De voorzitter zei rekening te willen houden met zijn wens tijdens zijn spel zodat zijn puntengemiddelde, dat thans 16 ½ is, zal stijgen.

Bij de Nationale Kolfwedstrijden te Noord Scharwoude in september 1958 behaalde Lieuwe Halbesma de titel Nederlands Kampioen met 161 punten. Dit was een grote prestatie wat bleek uit de vele huldigingen welke hem ten deel zijn gevallen. Televisiekijkend Nederland heeft toen met onze kampioen kennis kunnen maken.

In 1961 werd als nieuw lid ingeschreven G.J. de Geus, die voorlopig de penseel beter hanteerde als de kolf. Bij het 65-jarig bestaan in 1962 werd bij het gouden tientjes wedstrijd in Krommenie een ereprijs geschonken door de 'Lum', namelijk de Zilveren Molen. Voor het eerst deden hieraan de dames mee, zei het een kleine groep. Van de herenwedstrijd werd door de televisie nog een reportage gemaakt. In dat jaar was ook een ledenstop aan de orde. Na het overlijden van J. Bogte in 1966 stelde mevrouw Bogte een beker beschikbaar als herinnering aan haar man waarom jaarlijks gekolfd zou worden.

1967 was weer een goed kolfjaar voor de Krommenieërs. Tijdens de 79-ste Nationale Kolfwedstrijden in "Ons Genoegen" behaalde G.J. Woud het Nederlands Kampioenschap met 154 punten. Juniorkampioen werd H. Huismans met 73 punten. Het gummikorps werd eerste evenals het sajetskorp.

Tijdens de vergadering van 19 november 1969 meldde het lid D. Breeuwer dat hij geruchten had gehoord over oprichting van een tweede kolfclub in Krommenie. In gebouw "Atlantic" bevond zich nog een oude baan. Hij is min of meer bevreesd van een ledenverloop van onze club. C. Koomen is daar niet zo bang voor en ziet in het feit juist een stimulans voor meerdere activiteiten. Wij wachtten dus met belangstelling af. H.J. Klooster vond hierin min of meer een geruststelling, dat mocht onverhoopt onze baan eens verdwijnen, wij toch ter plaatse nog konden kolven (wat een vooruitziende blik).

In 1970 werd de Kolvereniging Noord Holland opgeheven en kwamen de Noordhollandse Kolfwedstrijden vervallen. Er werden nu klassewedstrijden ingevoerd die elk jaar zouden worden gespeeld.

Nu over "klasse" wordt gesproken is een verklaring op zijn plaats. Kolvers worden ingedeeld in 4e, 3e, 2e, 1e en superklas. Kolvers die daartoe in de gelegenheid zijn gaan 1x per maand een dag kolven op een andere baan waar 50 slagen (voor sommige 30 slagen) worden gehouden. De maand april en september vervielen. Dit i.v.m. de klasse Kampioenschappen in april en de Nederlandse Kampioenschappen in september. De punten die worden behaald bij deze 50 slagenwedstrijd plus de punten bij de Klasse en Nederlandse Kampioenschappen tellen voor het bepalen van de klasse waarin men speelt. De classificatie wordt bepaald door het gemiddelde aantal punten per puntenklap. Super 9,4 of hoger, 1e klas 8,6 - 9,4, 2e klas 7,8 - 8,6, 3e klas 7,0 - 7,8 en 4e klas 7,0 of lager. Bij wedstrijden wordt vaak een voorgift gegeven afhankelijk van de klasse waarin mee speelt: Super geen voorgift, 1e klas 3, 2e klas

6, 3e klas 9 en 4e klas 12 punten tot een maximum van 53 punten per partij.

1971 was weer een geslaagd kolfjaar. Bij de Nationale Kampioenschappen te Andijk werd J. van Zaanen kampioen met 159 punten. G. Vink werd juniorkampioen met 87 punten. H.J. Klooster werd gehuldigd omdat hij 50 jaar lid was, stelde een wisselbeker beschikbaar. Ook deed "Onder Ons - Togido" mee aan de openingswedstrijd van "Atlantic" in maart van dat jaar.

Het sajetskorp werd in 1972 kampioen in Venhuizen. Het 75-jarig bestaan werd gevierd met een groot feest in sociëteit "Ons Genoegen" op 28 oktober 1972. Er werd een groepsfoto gemaakt van de kolvers en in "De Zaanlander" kwam een stukje van vroeger met een foto van de leden bij het 25-jarig bestaan. Het aantal kolvende leden was 33 in 1972.

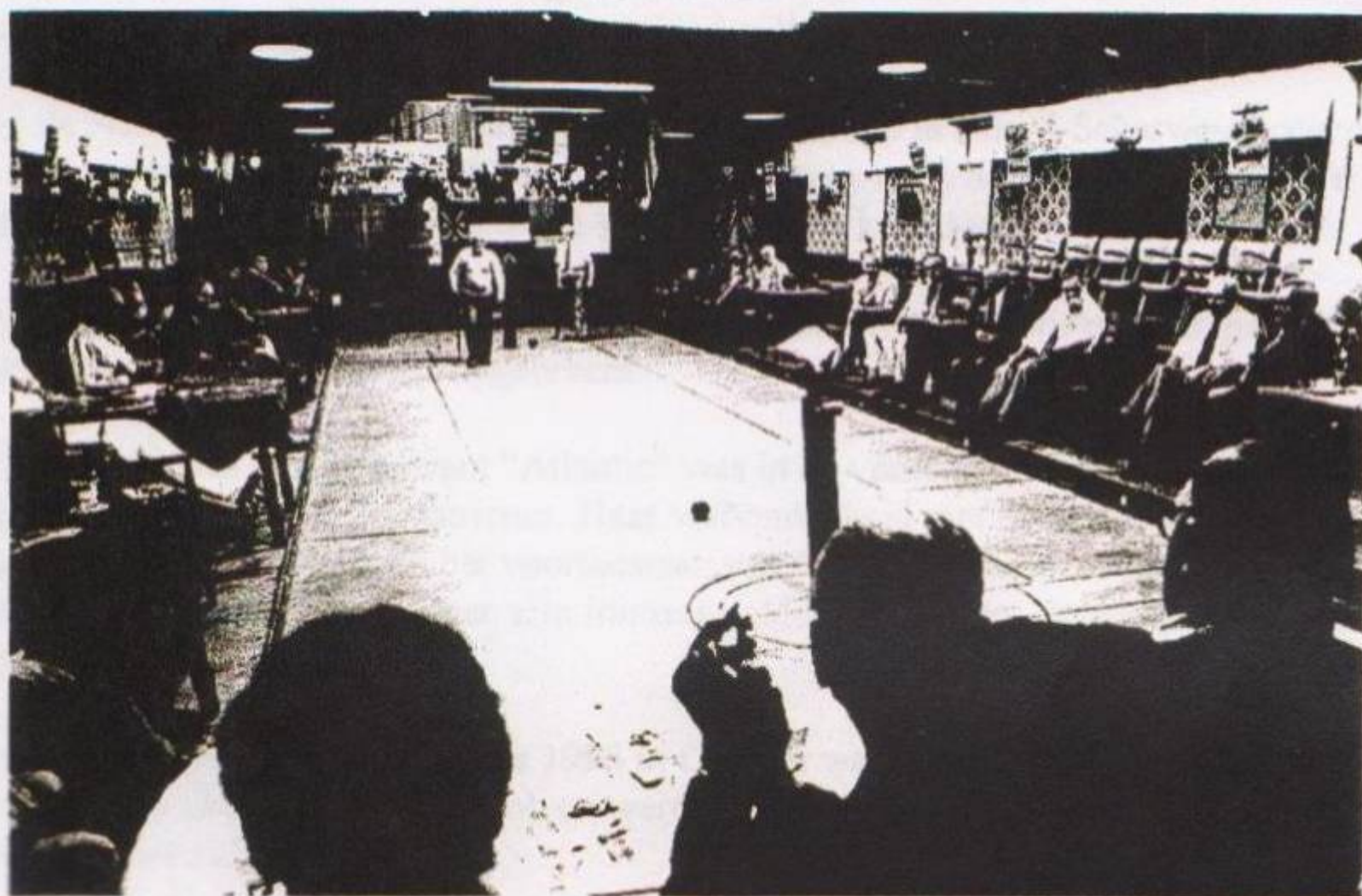

Kolfclub „Onder Ons - Togido” 1972, n.a.v. 75 jarig bestaan. Voorste rij v.l.n.r; A. Oly, R. Sluis, G.J.Woud, B.Daenen, C.Komen, S.Kok, J.H.Klooster, Daarachter zittend rechts; G.Vink, B.Hogeweg, J.Bogte sr. Tweede rij; K.Vrolijk, C.Boon, G.Noom, H.Leguyt, Jb.van Harlingen, J.van Zaanen, H.Huismans, K.Leguyt, P.Molenaar, J.Wortel, E.Timme, J.Bogte jr. Daarachter; R.Hinsche, L. Meyns, D.Breeuwer A.van Wijk, H.Halbesma, Th.van Rijn, A.van de Pijl.

Op 2 januari 1974 werd er een wedstrijd gespeeld met de twee Krommenieër kolfclubs "Onder Ons - Togido" en "Atlantic". Bij de Nationale Kampioenschappen in 1974 en 1975 behaalde het gummikorp de eerste plaats. Wegens ziekte van Joop Bogte werd op 17 augustus 1977 afscheid genomen van de familie die gedurende een lange reeks van jaren, eerst vader Jaap en toen zoon Joop, de sociëteit hebben gerund. De erven Bogte verkochten het pand. Voor het voortbestaan van de kolfclub (de baan in Atlantic was ook net opgeheven) werd het pand aangekocht door 5 kolvers. Het beheer werd aangenomen door P. van Bergen.

In 1978 kwam naar voren dat de kolfbaan nodig aan renovatie toe was. De kosten van f 8.600,-- moesten hoofdzakelijk door de leden worden betaald. Een pracht van een kolfbaan kwam gereed in september 1979. Op een zaterdag in januari 1979 werd er gekolfd op het ijs in Oudhollandse kledendracht. Dit geschiedde op de Durgsloot achter de Soos en was een groot succes. Helaas ging de zondag daarop niet door wegens de regen en de intredende dooi.

De Nationale Kampioenschappen in september 1983 waren met veel energie verzorgd door "Onder Ons - Togido" en de dameskolfclub "DKC 75". De wedstrijden werden gehouden in de Sociëteit "Ons Genoegen". Als 3e eindigde Henk Huismans met 162 punten. Juniorkampioen werd B. Kruiver met 55 punten. Het sajetskorp behaalde de 1-ste plaats.

De kolfbaan in de „ Soos “ tijdens de Nationale Kolfwedstrijden in september 1983.

In 1984 nam S. Kok afscheid als voorzitter na deze taak 17 jaar te hebben vervuld. Als dank aan de club stelde hij een wisselprijs beschikbaar de "Siem Kok" prijs.

De Nederlandsche Kolfbond werd bij het 100-jarig bestaan op 13 mei 1985 veranderd in "Koninklijke Nederlandsche Kolfbond".

De maand december in 1987 was een roerige maand voor de vereniging. De sociëteit "Ons Genoegen" ging failliet waardoor het gebouw werd verkocht aan de stichting ALGZ (Activiteiten centra Lichamelijke Gehandicapten Zaanstreek). De bedoeling was het oude gebouw te slopen en te vervangen door een nieuw gebouw.

"Onder Ons - Togido" kwam na 90 jaar kolven in de "Soos" zonder kolfbaan. De laatste ledenvergadering in "Ons Genoegen" was op 9 december 1987. Gelukkig was er nog een

kolfbaan in "Atlantic" die na 10 jaar stilstand weer in gebruik werd genomen. Op verzoek van toenmalig eigenaar A. v/d Klugt moest wel de naam van het pand aan de kolfclub worden verbonden. Niet tot ieders tevredenheid werd de naam van de kolfclub veranderd in "Togido - Atlantic". Na enige strubbelingen over zaalhuur e.d. kon er gelukkig wel weer gekolfd worden. Begin 1988 was de voortzetting van de kolfclub gerealiseerd. Om leden te werven werd tijdens de braderie in 1989 de kolfbaan officieel geopend.

In 1990 werd de nieuwe eigenaar van Atlantic H. Tromp met als baanhoudster Elly Castricum. Dit jaar werd ook de naam van de kolfclub weer gewijzigd in "Togido" en er werd door Maarten Jan van Zaanen een zilveren beker beschikbaar gesteld, die 1x per jaar zal worden verkolfd. Deze beker draagt de naam van zijn vader J.G. van Zaanen, vroeger een bekende kolver. Ook zijn opa was lang geleden lid, dus Maarten Jan is de 3e generatie.

Bij de Nationale Kampioenschappen in september 1990 te Noord-Scharwoude werd ons lid C. Meyn juniorkampioen. 1990 was ook het jaar waarin de baan in "Atlantic" werd gerenoveerd. "Atlantic" bezit nu een van de mooiste kolfbanen.

In 1994 werd een "open kolfavond" gehouden voor belangstellenden. Een geslaagde avond die twee nieuwe leden heeft opgebracht.

Begin 1996 was onrustig, want "Atlantic" was in de verkoop. Tot ons grote genoegen werd de nieuwe eigenaresse Elly Castricum. Haar verbondenheid met de kolfclub is gelukkig meer dan alleen maar zakelijk en het voortbestaan van "Togido" was weer gered. De twee pijlers waarop de kolfclub kan bestaan zijn immers voldoende kolvers en medewerking van de baanhoudster.

De Nationale Kampioenschappen 1996 in Opmeer was voor onze club een overweldigend succes. Nederlands Kampioen kolven werd Henk Huismans met 174 punten. H. Molenaar werd 2e met 171 punten.

In 1997 bestaat de vereniging 100 jaar. Een mooi resultaat dankzij de inspanning van velen. Het echte sociëteitsgebeuren is in deze moderne tijd minder geworden, maar wat gebleven is, is de liefde voor deze oude oerhollandse sport. In Krommenie is veel verdwenen maar laten we hopen dat de kolf sport voor ons dorp behouden blijft, want wat weg is komt nooit meer terug.

"Kolfclub "Atlantic"

Het "Heerenlogement" gelegen tegenover de Ned. Hervormde kerk dat in 1910 verbrandde bezat een kolfbaan. Tijdens de herbouw is deze baan waarschijnlijk gelaten zoals hij was en onder de vloer van de grote zaal "in ruste" blijven liggen.

In het voorjaar van 1970 heeft de toenmalige eigenaar A. v/d Klugt deze baan weer in ere hersteld met de bedoeling, er een tweede kolfclub in Krommenie moest komen. Mede door zijn krachtdanig optreden is op dinsdag 8 september 1970 een vereniging opgericht en kreeg het de naam (hoe kan het ook anders) kolfclub "Atlantic", evenals de naam van het gebouw. Het bestuur bestond uit:

- Voorzitter : P. Van Bergen,
- Secretaris : E. van der Kamp;
- Penningmeester : J. Brakenhof
- Bestuursleden : N. Bos en A. v/d Klugt (de laatste voor 1 maand).

De contributie bedraagt f 2,-- per week en gekolfd werd op de dinsdagavond. Dit omdat "Onder Ons - Togido" op woensdagavond speelde.

De officiële opening van de baan vond plaats op vrijdag 12 maart 1971 door burgemeester F. Tjabering. Een landelijke wedstrijd voor dames en heren werd in dat weekend gespeeld. Bij de Nationale Kampioenschappen in september 1971 te Andijk werd G. Vink juniorkampioen met 87 punten. Hij werd hiervoor gehuldigd bij "Atlantic" en bij "Onder Ons - Togido" en was dus lid van twee verenigingen. In april 1972 werden de klassekampioenschappen gehouden in "Atlantic". Vrij snel daarna was er enige paniek, want in één der dagbladen stond dat de kolfbaan in "Atlantic" zou worden gesloten. De kolfclub "Atlantic" had 22 leden waarvan er gemiddeld 9 de clubavond bezochten. Financieel was dat niet meer haalbaar meer. Door verhoging van de zaalhuur is de kolfbaan toch open gebleven.

In maart 1973 werd het eerste open kampioenschap van de Zaanstreek georganiseerd.

(foto bldz 14; De kolfbaan in „Atlantic“. Foto genomen in Oktober 1973.
Aan slag J.Brakenhof en W.Garsijn kijkt toe.)

In januari 1977 viel het doek, er waren nog 13 leden waarvan enkele ook lid zijn van "Onder Ons - Togido". Na ruim 6 jaar was de club genoodzaakt te stoppen. In "Atlantic" kan niet meer worden gespeeld wegens andere zakelijke omstandigheden die de heer A. v/d Klugt wilde invoeren in zijn bedrijf.

De club "Atlantic" werd ontbonden en de leden hiervan meldden zich aan als lid van "Onder Ons - Togido" mits ze nog geen lid waren.

Dameskolfclub DKC 75

Op initiatief van de dames M. Bos en E. Bogte en E. Rozemeijer werd een eerste kolfavond gehouden in de sociëteit op dinsdag 23 september 1975. De eerste maanden "op proef", want geen van allen wist hoe het zou gaan. Een vaste kern van 14 leden kwam op 18 november 1975 bijeen voor de oprichting van een kolfclub. Over de naam "DKC 75" (Dames Kolf Club) waren allen het spoedig eens. Het toenmalige bestuur bestond uit:

- Voorzitster : Elly Rozemeijer;
- Secretaresse : Rietje Buma;
- Penningmeester : Else Bogte.

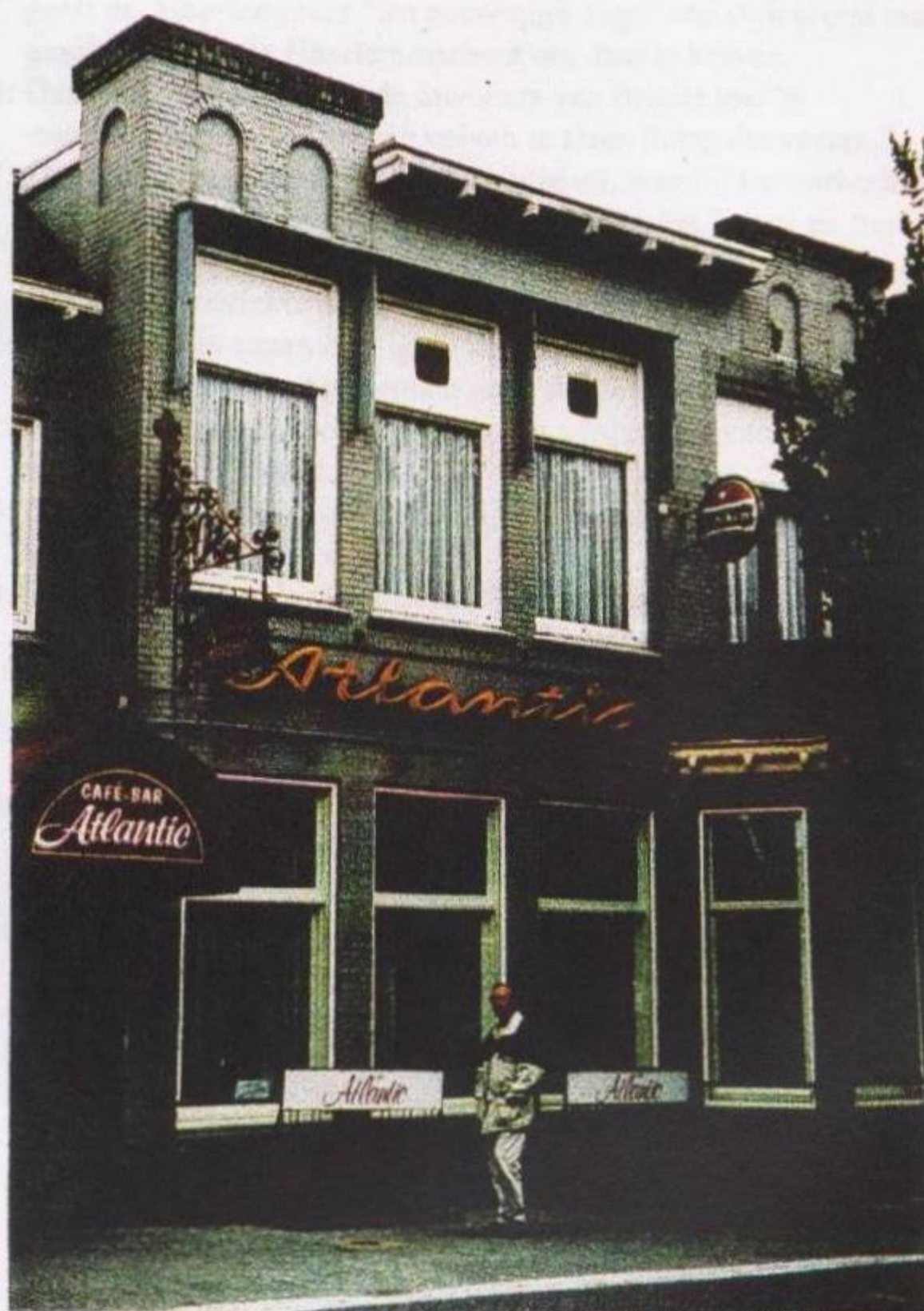
Met veel enthousiasme werd het kolven geleerd en er werden al gauw wedstrijden gespeeld. Er was zelfs een lentebeker te winnen.

In februari 1977 kregen de dames een uitnodiging om een avond te kolven met de heren van "Togido". Eindelijk erkenning van de mannelijke kolfvrienden, al had dat een beetje lang geduurd, meldde het verslag. Jammer is echter dat de vereniging geen lang leven heeft gehad. De laatste onderlinge wedstrijd werd gespeeld op 16 oktober 1984. Wegens een tekort aan leden was het financieel niet meer haalbaar om de vereniging in stand te houden. Enkele dames hebben onderdak gekregen bij de damesvereniging in Wormer.

Bij het schrijven van dit artikel is dankbaar gebruik gemaakt van het archief van onze vereniging, waarvan de vergaderverslagen bewaard zijn gebleven vanaf de oprichtingsvergadering van 16 augustus 1897.

*Krommenie Augustus 1997
Gerard Palmboom
Secretaris „Togido“*

Belangstellenden voor het edele KOLFSPEL zijn altijd van harte welkom op onze soos
avond „Elke woensdagavond om ca 20.00 uur in cafe „ Atlantic “ in krommenie.

JAARTALLEN

- 1390: Albrecht van Beieren, regent over Holland, Zeeland en Henegouwen, geeft de Haarlemmers "ten eeuwige dage" een stuk grond ten geschenke aan de Haarlemmerhout om daar te kolven.
- 1398: Dezelfde Albrecht staat de inwoners van Brielle toe "te caetsen ende de bal metten colven te slaen buten der vesten."
- 1587: De stad Utrecht vaardigt een resolutie uit, waarbij het verboden wordt om tijdens de predikatie te kolven, vanwege het "razen en tieren" waarmee dit gepaard ging.
- 1771: De eerste overdekte banen (80 x 20 voet) worden gebouwd.
- 1792: In Leiden zijn zesenvieftig, in Rotterdam drieënvieftig, in Utrecht eenentwintig en in Amsterdam zelfs tweehonderdzesien kolfbanen.
- 1841: De eerste waarschuwingen tegen een verdwijnen van de kolfsport worden gepubliceerd.
- 1850: Dordrecht is kolfcentrum voor rijke handelslieden. Ze drinken Rijnwijn en eten beschuit met oude kaas.
- 1869: Gilles Dionysius Jacobus Schotel schrijft zijn "Maatschappelijk Leven onze Voorvaders in de Zeventiende Eeuw", waarin een historisch overzicht van de kolfsport voorkomt.
- 1880: De algemene verwachting is, dat het kolfspel binnen vijf jaar geheel verdwenen zal zijn.
- 1884: Dr. G. C. van Balen Blanken heeft de leiding bij een kolfwedstrijd van de sociëteit "De 4 Enen" te Spanbroek. Hij oppert daar het denkbeeld een Nederlandse Kolfbond op te richten.
- 1885: De Nederlandse Kolfbond wordt opgericht in het lokaal van "Keer Niet" te Haarlem. Negen sociëteiten sluiten zich aan, drie daarvan bestaan nu nog en zijn dus ouder dan de bond. Het zijn "De 4 Enen" (Spanbroek), "Op Maat" (Zuiderduin) en "Over de helft" (Nieuwe Niedorp).
- 1985: De Nederlandse Kolfbond viert haar 100 jarig bestaan in Berkhout. Bij deze feestelijke gelegenheid wordt haar het predikaat "Koninklijk" verleent.

